

A Nagy Ember Pródwhradába jön

Haklik Norbert

Thuróczy Gergelynek

Aznap sok minden másképp történt, mint azelőtt. A falu felett elfekvő súlyos esőfelhők sem bírtak a nagy hősséggel; lustán tovalebegtek a nyugati szellő hátán, anélkül, hogy egy csöppnyi vizet is adtak volna. A forráság megült a házfalak repedéseiben: a levegő illatozott, mint a fiatal özvegyasszonyok nehéz, könnyáztatta haja. Semmi sem történt, ami arra utalt volna, hogy éppen ez lesz az a dicsőséges alkalom, amikor a Nagy Ember végre a faluba érkezik.

A Nagy Ember eljövételéről a néhai Wojtech Wlatuska beszélt először, s az ő szavai igen nagy hittel bírtak a pródwhradaiak körében, főleg mióta olyan hihetetlen bizottsággal jósolta meg a fűzfája kapcsán bekövetkező különös eseményeket. Persze a prófécia egyáltalán nem volt egyértelműnek és részletesnek mondható: az öreg Wlatuska csupán annyit rebegett maga elé réveteg tekintettel, hogy egyszer majd a faluba érkezik egy idegen, akit történetesen a Nagy Ember néven fog emlegetni az utókor, s hogy a falubelieknek sok kínt kell megélniük, amíg a jövevény nagysága mindegyikük előtt nyilvánvalóvá válik.

Ha ez valóban így hangzott el egykoron, akkor Wlatuska jóslata teljesen helyénvalónak bizonyult, ugyanis az idegen megjelenésekor egyetlen szemtanú sem észlelt olyan dolgot, ami bármelyiküknek is a nagyság fogalmát juttatta volna eszébe, lett légyen szó a legmerészebb képzelettel megvert pródwhradai polgárról is akár.

A Teremtő meglehetősen rossz hangulatban lehetett, amikor a jövevény lelkét testbe öltöztette. A vendég háta ember számára nehezen elképzelhető módon görnyedt előre, s hihetetlen rútságú feje úgy lógott behúzott nyakáról, mint a Pródwhradában akkoriban kornyadozó kiszáradt napraforgók tányérjai. Nem akadt olyan tízéves leánygyermek, aki ne nézhetett volna el könnyűszerrel csenevész alakja felett.

Talán ezért történhetett, hogy mikor e különös egyed belépett a pródwhradai kocsmá ajtaján, hosszú percekig senki sem reagált megjelenésére. Általában kívül esett az emberek látókörén, és azok a kuncsafatok, akik mégis annyira földnek fordították fejüket, hogy észrevehették volna, már olyan előrehaladott állapotban leledzettek, hogy sem a Nagy Embert, sem bármi egyebet nem voltak képesek meglátni.

(Szikkadt csók...)

Novák Valentin

Szikkadt csók.

A hajnal figyel.

Ernyedő öröm pórusaid fölött.

Aládúcolt mámorok házában

vérmadár költ repedt tojást.

Tarisznyámban hamuba halt

köszöntő szavak...

Kardal jósolta jöttöm;

hymen-ének hárfá-futása?

S lám, közelebb álmodtuk

végtelen találkánk.

Karöltve lázadó, kusza vágyak.

Ágyak térdeplő hajnali misémhez.

Sursum corda - a csók-füzér örök,

rozzant szekerén hitemnek

érted gördülök...

Gémberedett lelked hevítem.

Roggyan a könny-sárkányok vára.

Fény fest rést hasadra -

villanykörte-holdak romantikája.

Ahogy romjaimon térdepeltél,

mint földanya borul

ezer mag-fiára...

Végtelenben forgunk,

szánalmas istenek hulló helyén.

Pórusaid fölött ásító végzet.

Csönd festi sóval vetett öled.

Halál-palotához görgettünk követ...

Heltai Ákos

Nagy falat avagy valami elkezdődött

O, aznap rémült trombita szólt a hegyoldalon levezető fák-alkotta alagútból még láttuk a legényt hogy fújta, istenem, a trombitát, az én trombitámat olyan szépen
többet is ittunk aznap este, ha jól emlékszem nem sikerült igazán aznap este, ha jól emlékszem a trombitás legényen kék kalap volt és kék ruha jól emlékszem a szonátára idegesen játszott a trombitámon talán attól félt visszaveszem tőle mielőtt befejezné a dallamot

valahogy nem illett abba a romantikába ez az egész réműlet a fejvesztve rohangáló hangjegyek holdfényénél teljesen meztelennek tűntek csak száruk volt és semmi több semmi több

Porból porrá

Heltai Ákos

porszemek vagyunk
fejest ugrottunk a nyomorgyártó gépbe fogaskerekek közé
mint egy műnyúl az agárstadionban kinek ismétlőfegyver lapul a bundája alatt
porszemek vagyunk
gond nélkül alászállunk a mocsokba beépülve úgy hogy észre sem vesszük
nem túl régen még akkor is vitáztunk mikor csehók víztől sáros padlóját láttuk vízszíni zuhatagon át
üvöltve vitáztunk
porszemek vagyunk
rohadt kis lázadók kiket bár magasak tökön rúgott majd letaglózott a rendőrség
nem is a hatalom maga
a hatalom szolgálja
zuhantunk a mocsokba a porszemek közé beépülve észre sem vettük
porszemek vagyunk
lassan
lebozlunk
hová lettek a nagybetűk?

Meglepő, hogy először éppen a szinte teljesen látsásképtelen Jan Dadinskinék tűnt fel a jövevény, de az ezt követő eseményekre még kevésbé találhatunk épkezláb magyarázatot. A felfedezés örömeitől megmámorosodott Adinski hangosat kurjantva bökött a jövevény felé, és ekkor megtörtént az, amire már hónapok óta hiába vártak a faluban. Az első villámcsapás szinte kettérepesztette az eget, s nyomban eleredt a megállíthatatlannak tűnő zuhatag. A kocsmablakon szétrobbanó esőcseppek akkorának tűntek, mint egy-egy nagyobbfajta férfiököl, és a vízáradat úgy robajlott le a tetőn és ereszekén, hogy Pródwhrada izákosai már azt hitték, legkedveltebb építményük falai menten rájuk szakadnak. Dörgött-dühöngött az ég, mintha az összes alatta történt rútságot ez alkalommal szerette volna egyszerre megtorolni.

A titokzatos idegen meg csak állt mozdulatlanul a villámok fel-fellobbanó fényében. Szemeit egy meghatározott pontra vetette, és tudjaisten, mire gondolt közben.

Amint megvirradt, menten elszállt a pródwhradaiak jókedve.

Ismét hétágra sütött a nap, s ebből az elszomorító tényből sokan hajlamosak voltak messzemenő következtetéseket levonni. Egyesek úgy vélték, hogy a hirtelen jött eső és a váratlan vendég érkezése között teljesen hiábavaló összefüggést keresni, néhányan egyenesen azt merészték állítani, hogy az idegen egyszerű szemfényvesztő csupán, és éppen időserűnek tartották úgy elagyabugyálni az amorf tereményt, hogy az rút orcáját soha többé ne legyen hajlandó Pródwhrada felé fordítani, de az effajta szkeptikusok legésszerűbb érveinek is ellent tudtak állni azok, akik szerint a falu legkívánatosabb esélye és legnagyobb szerencséje érkezett el a jövevény képében. Az ekképp gondolkodók előtt egy árva pillanattig sem volt kétséges, hogy az idegen a Nagy Emberrel azonos, és az égi áldás hirtelen megszűntéért is azokat hibáztatták, akik az előző estét a kocsmában töltötték, mondván, jötevőjük csupán Dadinski és társai tiszteletlensége miatt vonta meg ajándéka folyósítását egy kicsinyke időre, és éppen ezért, legfőbb kötelességüknek érezték minél előbb kiengesztelniük őt. Csak azt nem bírták eldönteni, hogy melyikük legyen az a kivételes ember, aki elsőként részesülhet abban a fenséges kegyben, hogy egy teljes héten át gondoskodhat a Nagy Ember ellátásáról és kényelméről. A pródwhradaiak egymás szavaiba vágva próbálták megkaparintani az elsőség jogát: az ókor szónokainak ékesszólásával ecsetelték azokat a javakat, amiket - szerintük - rajtuk kívül mindenki

más képtelen megadni a jövővénynek. Virágágyások szépségétől kezdve tizenéves szolgálólányok kacér-ságáig szinte minden alkalmasnak találtattam arra, hogy érvként emlegessék fel: s a vasgyúró Strakowski és Mihail Strmska még öltre is mentek a vita hevében, bár rövidesen úgy döntöttek, hogy egymás helyett inkább rőtpihéjű pinácskákkal viaskodnak majd.

Végül maga a Nagy Ember döntött a kiválasztott személy kiléte felől. Amikor a vita már kezdett elviselhetetlenné válni, felszegte busa fejét, eldörmögött néhány érthetetlen szótagot, aztán egy hangos csattanással elterült a vén Chladowskáné ráncos lábai előtt. A pródwhradaiak erre már végképp nem tudtak magyarázatot találni, ugyanis az öregasszony egyáltalán nem tartozott a falu legkedveltebb lakói közé. Ha valamelyik helybéli arra lett figyelmes, hogy csemetéje lekváros arccal ügködik a konyhában, vagy ádáz kölke éppen azon mesterkedett, hogy a család ebét a szomszéd csirkéire uszítsa, csupán Chladowskáné nevét kellett felemlgetnie, hogy a galád gyermek összes eddigi vétkét megbánva megcélozza a konyha legközelebbi sarkát: és a vén csoroszlya még éjszaka sem hagyta nyugodni a falut, mert girhes macskái minduntalan a háztetőkön sértették a derék polgárok szeméinek érmét.

Chladowskáné tehát teljesen alkamatlannak bizonyult arra, hogy ellássa a reá testált feladatot, de ez semmiképp sem veszélyeztette a Nagy Emberek szánt jólét biztosítását. A falubeliek mindahányan találtak valamilyen mondvacsinált okot, amire hivatkozva meglátogathatták Chladowskánét, így nem telt el perc anélkül, hogy legalább tucatnyian ne szorgoskodtak volna a Nagy körül, de ő ezt néma apátiával fogadta. Az öregasszonynál eltöltött idő alatt egy árva falatot sem evett, s ez a fejlemény ismét okot adott a találgatásra. Az, hogy a táplálékfelvétel nélkül eltöltött hét nap semmilyen káros hatással nem volt a teremtmény egészségére, sokak szerint egyértelműen bizonyította, hogy a Nagy Ember jött el hozzájuk azon az emlékezetes napon, mások viszont úgy gondolták, ezek az események is arra vallanak, hogy a jövővény a Sátán küldötte, és éppen elérkezettnek látták az időt arra, hogy visszairányítsák a feladóhoz: de mégis azok voltak a legtöbben, akik úgy hitték, Chladowskáné hibázott valamilyen, s ezért még inkább folytatni kívánták az idegen istápolását: egészen addig, amíg az csodatévő erejével méltóképpen meghálálja a törődést.

Hiába, a rejtélyes férfiú viselkedését a legjobb szándékkal sem tudták megváltoztatni, ám amikor

Csendélet törpével és üveg pohárral

Sarközy Bence

„mama csak maga...
rohadtul nehéz meghalni”

(LAUTREC)

zöld lekvár éveim
koccanó üvegbe tettem el
ha jön a tél a pelyhes fiókamonstrum
jeges szívverésével akkor...
- hogy legyen mit telhetetlen torkára öklendeznem
szobámban tépett papírok
ecsetem éleshideg
ocsmány pofáját az oltárvászon ágyékába fúrta
nem megalvadó habot gyöngyözik
én púder nyakak és vállak tisztaságát akartam
felőni a szem vonalába
és a múzsák márványpadlatú
    mészoszlopcsarnokaiban
meglelni kifogyhatatlan palettámat
most a mamánál lennék boldog
és az ő ápolat úrinő keze
míves mozdulatokkal simogatná fejemet
szoknyáján ritka józan álom vigyázó csőrébe venne
és méretarányos gyermekkoromba ringatózna velem
a bársonyúgen

umbrabarna kocsonya szemetel
ernyőm lyuggató
elsőnek a modell vesz szájába virágot
majd Vincent hússzirmú pipaccsá perforál
alacsony életemben
a zöld minden színek essenciája
s csak én pörgök
a malom mozdulatlan

ágaskodva is csak kövérfürtű csiklókig érek
a szoknyák fölött agonizál valami öreg
    és kimondhatatlan

- mondják
én még nem láttam
de olvastam a szemekről melyekből az olvasni
    tudók szemei
tartalmat merítenek művészetükhöz
csak umbrabarna gödrök ülnek meredek szirteken
és kocsonyát szemetelnek

bőröm égetőt
 az ételliftbe szorult férfiaság
 szakállba s duzzadt herékbe menekül
 harisnyát húzó nő dermed farsot retinámra
 bár letépik
 vágýálmaim az oszlopokról
 mélyerkölcsűek
 vagy önelégülten önkielégítők
 ha kell az összes kán kántáncosnót könyomatos
 golgotámra hurcolom
 megfeszülni
 Párizs nagyobb dicsőségére
 ikergödreim katapultáló smaragdjai
 tovakorzóznak egy fiáker plüssszuzatán
 a híd alatt folyó szunyókál anyám zöldszelyem
 hálóköntösében
 apám áthajt fölötte

lendülete a titkos hullámok közé pazarol
 tétován ragacsosan mindig napvilágra dolgozom
 magam
 de az éjszaka olajos mancsa
 újból
 forró méhébe tessékel

Jane még a te szemeid sem láttam
 csak a szoknyáidat
 melyek egyre finomabb kelmékből szövődnek
 ringó csipőd köré
 ha elbújthatnál a mosolyra húzódo szarkalábakban
 talán pótolnád a mama ölében fészkelődő
 szárnyast
 aki csőrében velem végigvitorlázta Luna
 zarándokútját

már végképp szünni látszott a falubeliek rokonszenve, az események ismét váratlan fordulatot vettek.

Mihail Strmska nejről a legnagyobb jóindulattal sem mondhatjuk, hogy nagyszerű főztjéről vált híressé, ám mégis az ő sparheltjában sült veresre az a húsdarab, ami - Pródwhradában először - étvágyat bírt ébreszteni a Nagy Emberben, amit az újfent szokatlan módon juttatott kifejezésre. Lassan a tűzhely felé fordult, s olyan hangokat hallatott, amik leginkább egy fekélyes gyomor kordulásaira emlékeztettek, és a furcsa zaj csak akkor kezdett alábbhagyni, amikor Mihail a vendég felé nyújtotta a konyhaművészet eme bizarr termékét, az emberi foggal szinte áthatolhatatlan, mócsingos, Strmskáné-féle hússzeletet.

A Strmskáéknál elfogyasztott vacsora érthetetlen változásokat indított meg a Nagy Ember szervezetében. A rejtélyes figura naponta megkövetelte a háromszori étkezést, és egyre többet akart. Noha ellátása Strmskáéknak még nem jelentett nehézséget, a következő héten sorra kerülő házaspárnál a vendég már számottevő fogyasztást produkált, s Litkowiczéknál az egész kamrát kiürítette: a családnak a rokonság segítségét kellett igénybe vennie, hogy ételt juttathasson a teremtmény megtölthetetlenek tűnő bendőjébe.

A Nagy Ember emésztése valami különös, emberi logika által felfoghatatlan módon működött. Hősünk egyszer sem üritett, sőt nem is jelezte e hétköznapi viselkedésre irányuló szándékát, külseje viszont mélyreható változásokon ment keresztül. Először csak ráncai tűntek el, majd megszűnt arca petyhüdtisége is; bőre kisimult, ahogy a hús gyarapodni kezdett alatta, gerince kiegyenesedett, s Pródwhrada lakói hamarosan azon kapták magukat, hogy immár ők néznek fel a Nagy Emberre, nem pedig fordítva.

A Nagy Ember ellátása egyre nagyobb erőfeszítést követelt meg a falubeliektől, és a helyzetet még nehezebbé tette a példátlan hőség. A mezők halott növények maradványaitól sárgállottak, s az állatok is sorra elpusztultak elegendő takarmány híján. A jobb sorsra érdemes pródwhradaiak úgy hitték, jobban már nem verheti őket az Isten, ám ekkor olyan gonddal kellett szembenézniük, ami az összes eddigit felülmúlta, s ez a Nagy Ember elhelyezésének kérdése volt.

Amikor a Nagy Ember testsúlya elérte a kritikus tömeget, úgy döntöttek, nem költöztetik tovább a teremtményt. Ellátása már úgyszólván az egész falu feladata volt, így inkább a pórul járt családot költöztették ki a Nagy Ember lakhelyének szánt házból, ám ez a megoldás is időlegesnek bizo-

nyult, amikor a folyamatosan gyarapodó hústömeg szétrepesztette az épület falait.

Ekkorra már országos méretű maffia gondoskodott a teremtmény számára szükséges élelmiszer megszerzéséről. Persze az emberek igyekezetét már régóta nem a Nagy Ember iránt érzett tisztelet, hanem inkább a félelem tartotta fenn, amit akkor érezték, ha a napi fejadag elmaradásának lehetséges következményeire gondoltak. A jövevény ellátása szinte lehetetlenné vált. Hatalmas csigarendszeren emelték a Nagy Szájhoz a frissen vágott pulykák, borjak, tehének tetemeit, amiket az egyetlen szortyintással képes volt bekebelezni, s egy neves tudós közzétette számításainak retentő eredményét, miszerint a Nagy Ember további növekedése katasztrofális következményekkel járhat, tudniillik ha a nagyobbodás irama nem lassul, a Nagy Test belátható időn belül egész Lengyel hont befedi. Ám a rettegés ekkor egy csapásra véget ért.

A Nagy Ember aznap már a második marhacserdőt pusztította el, amikor hirtelen fájdalmas fintort vágott, s testéből vészajtó hangok, bugyogás-sercegés, röffenések tömkelege tört elő. Tekintete elkomorult, hatalmas szeméibe vigasztalan szomorúság költözött, és egy halk sóhajítás után a Nagy Test nem mozdult többet.

Az orvosok szerint bélcsavarodás végzett vele.

A Nagy Ember temetése bizarr módon zajlott. A pródwhradaiak a Nagy Tetemet elgörgették a környék legmélyebb szakadékáig, egy hirtelen taszajással beleborították, és rárobbantották a sziklafalakat.

A temetés másnapján a falubeliek arra ébredtek, hogy az addig kopaszon kornyadozó fák mind rügyet fakasztottak. Harmadnapra már virágba is borultak az ágak, hogy hamarosan hatalmas, érett gyümölcsök alatt roskadozzanak. A termés a legmerészebb elképzeléseket is felülmúlta. Az emberek még éjjel is kinnmaradtak a földeken, hogy a növényeket megszabadítsák a súlyos tehertől, de így is hetekbe tellett, míg végeztek a betakarítással.

A világ legkülönbözőbb részeiről érkeztek kutatók, hogy magyarázatot adjanak a furcsa jelenségre. Lassan bizonyossá vált, hogy a példátlan hozamot föld alatti folyadékrendszer okozza, aminek központja pontosan az a hely, ahol a Nagy Ember temét rejti a föld.

Jan Dadinski azóta minden éjjel csak bámulja az eget hosszú órákon át, és azon tűnődik, hogy valóban eggyel több csillagot lát-e odafönt, mint mielőtt a Nagy Ember Pródwhradába jött.

ma éjjel éles üvegharangok visítják fel Páriz:st belém porig égnek

is pur és...

egsodorták a marionett-törpe damiljait

s csak ő pörög

a malom mozdulatlan

és társaim

úgymond barátok

meg én

(az már együtt kitesz egy mi-t)

szinten tartott erózió

beleláltunk a lapokba

egymáséiba

a sorok közé

ahová ők meg én ástunk

a sorok közt barázadák vannak

bennük a dűnék mögé hanyatló

harmadik istennel elegy anyám zöldselyem

köntöse

levedző nyílt sebek

éles néma csontok a pillanat cégérei

műhelyében szövetségre léptünk másbani

önmagunkkal

és akkor valaki bedúrta

ránk tolt a umbrabarna földkocsonyát

kikapartuk testünk ritka vázát

külön-külön szántóföldekre

közöttünk pasztell

akvarell

olaj üveglablakok (tetszés szerint)

szén kerettel

önarcképünk erős kontúrokat élénk tónust kopott

háttérből sejlenek távoli rokonaink

alacsony értelemben

ebben az apró anorákban

úgy gondolod Jane

sűrű fészekbe gabalyodna tátongó boleród

nem gondolsz semmit

plakátjaim gondoltak ki téged (bocs Ady Endre)

én meg lila orgonapárát kefélek elit

kuplerájokban

magam fizetek

kurvaságodért

kurváid kurvaságáért

kurvaságoméért